

Зміст

ВСТУП

НАЗУСТРІЧ ІСТОРІЇ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

- § 1. Цивілізаційна спадщина Стародавнього світу
(повторення) 7
- § 2. Що і як вивчається в курсі історії Середніх віків . . . 11

Розділ I

ПЕРШІ СЕРЕДНЬОВІЧНІ ДЕРЖАВИ

- § 3. Становлення середньовічної Європи. 18
- § 4. Імперія Карла Великого 26
- § 5. Візантійська імперія 31
- § 6. Арабський світ 39
- § 7. **Практичне заняття.**
Вплив Візантії, імперії Карла Великого,
Арабського Халіфату на становлення
середньовічної Європи 50
*Готуємося до уроку узагальнення
та тематичного оцінювання 56*

Розділ II

СЕРЕДНЬОВІЧНИЙ СВІТ ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

- § 8. Зв'язок людини і природи.
Рух середньовічного населення. 58
- § 9. Середньовічне європейське суспільство 63
- § 10. **Практичне заняття.**
Життя й традиції рицарів і селян 70
- § 11. Світ середньовічного міста 76
*Готуємося до уроку узагальнення
та тематичного оцінювання 87*

Розділ III

ЄВРОПЕЙСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО І ДЕРЖАВИ В X–XV ст.

- § 12. Походи вікінгів та їхні завоювання 89
- § 13. Хрестові походи 95
- § 14. **Практичне заняття.**
Наслідки Хрестових походів. 102
- § 15. Середньовічні держави: від роздробленості
до станово-представницьких монархій. 104
- § 16. Франція в XI–XV ст. 110

- § 17. Англія в XI–XV ст. 116
 § 18. Священна Римська імперія 122
 § 19. Держави Середземномор'я в Середні віки 129
*Готуємося до уроку узагальнення
 та тематичного оцінювання 138*

Розділ IV

МАТЕРІАЛЬНИЙ І ДУХОВНИЙ СВІТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

- § 20. Наукові і технічні досягнення. Книгодрукування . 140
 § 21. Вплив церкви на середньовічне суспільство 145
 § 22. **Практичне заняття.**
 Середньовічні школи та університети.
 Життя середньовічного студента 152
 § 23. Раннє Відродження і гуманізм 157
 § 24. Архітектура і мистецтво 163
*Готуємося до уроку узагальнення
 та тематичного оцінювання 171*

Розділ V

КРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ

- § 25. Держави Центральної та Східної Європи в X–XV ст. . . 173
 § 26. Землі Північно-Східної Русі в XI–XV ст. 183
 § 27. **Практичне заняття.**
 Виникнення слов'янської писемності.
 Кирило і Мефодій. 191
*Готуємося до уроку узагальнення
 та тематичного оцінювання 197*

Розділ VI

СЕРЕДНЬОВІЧНИЙ СХІД

- § 28. Утворення Османської імперії.
 Правління Мехмеда II 199
 § 29. Життя в Піднебесній імперії 208
 § 30. Середньовічне суспільство Індії 213
*Готуємося до уроку узагальнення
 та тематичного оцінювання 217*
*Готуємося до уроку річного узагальнення
 «Внесок цивілізацій Середньовіччя в історію
 людства та становлення сучасної Європи» 218*

§1. Цивілізаційна спадщина Стародавнього світу (повторення)

1. ЯКІ ПОДІЇ ТА ЯВИЩА ВИВЧАЄ ІСТОРІЯ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ

1) Пригадайте вивчений торік матеріал, вставте пропущені в тексті слова й запишіть текст у зошит.

Історія Стародавнього світу — частина ... історії, яка вивчає ... період у минулому людства. Вона охоплює період від ... первісних людей (2,5 млн років тому) до ... Римської імперії (476 рік). Це ... і ... період в історії людства.

Підказка:

Найдовший, поява, найдавніший, падіння, всесвітня, перший.

2) Працюючи зі стрічкою часу:

- позначте хронологічні межі періоду історії Стародавнього світу;
- поясніть, як рахують роки до н.е.;
- порівняйте вислови «подія сталася 200 років тому» і «подія сталася за 200 років до н.е.»; поясніть, яка між ними різниця;
- назвіть і покажіть на лінії часу, у якому столітті й у якому тисячолітті занепала Римська імперія.

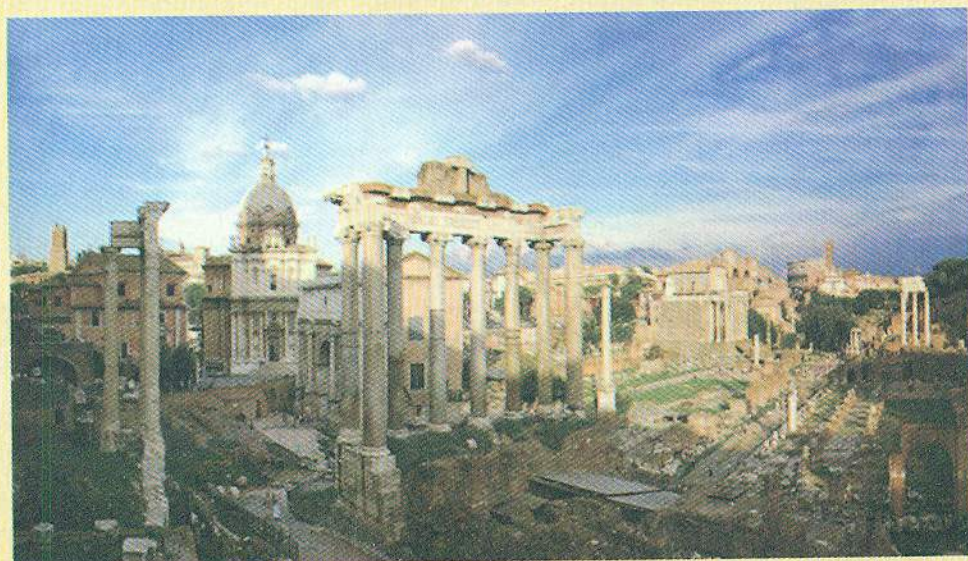
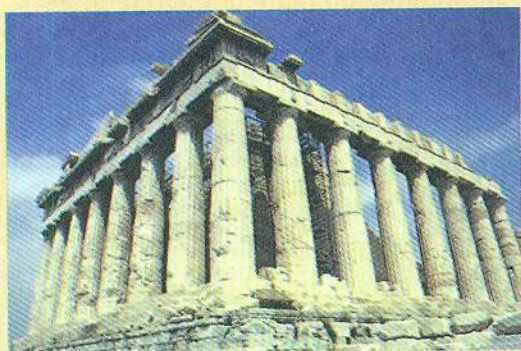
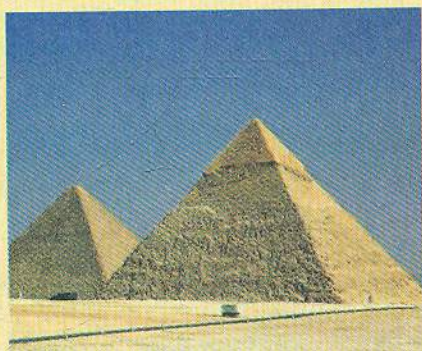
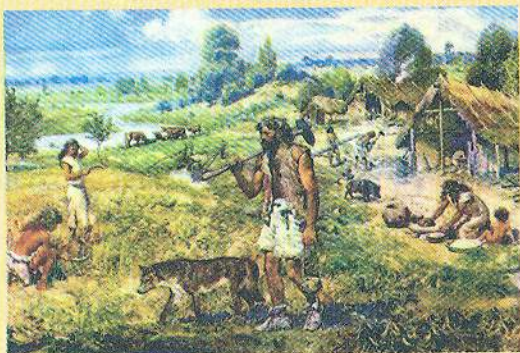

3) З історії Стародавнього світу ви, напевно, пам'ятаєте, що спочатку в Єгипті та Передній Азії, а потім і в інших країнах відбувся перехід до цивілізації. Слово «цивілізація» має кілька значень. Прочитайте та поясніть кожне з них на прикладах.

Цивілізація — це

- рівень розвитку матеріальної та духовної культури, досягнутий суспільством на певному історичному етапі;
- суспільство, яке протягом певного періоду й на певній території відрізняється особливими рисами в економіці, культурі та суспільному устрої (наприклад, цивілізації Давнього Єгипту, вавилонська, антична тощо).

4) Використовуючи ілюстрації, назвіть основні періоди й цивілізації, які вивчає історія Стародавнього світу.

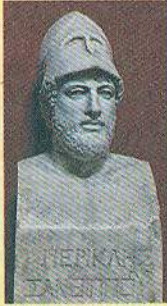

2. ЩО НАЗИВАЄМО ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЮ СПАДЩИНОЮ СТАРОДАВНЬОГО СВІТУ

Перевірте, чи добре ви пам'ятаєте історію Стародавнього світу, послідовно відповідаючи на запитання:

- Де виникли найдавніші на земній кулі держави?
- Що означає слово «*демократія*»? Яка країна є батьківщиною демократії?
- Пригадайте правителів, полководців Стародавнього світу. Чим запам'яталися вам діячі, зображені на ілюстраціях?

- З якими давніми законами ви ознайомилися? Про що в них ішла мова?
- Назвіть найважливіші винаходи й відкриття первісних людей.
- У яких країнах виникла писемність? Які були її особливості?
- У яких країнах було створено цифри, що ми ними користуємося?
- Якими винаходами китайців досі послуговуються народи світу?
- Пригадайте найвідоміші давні будівлі в Єгипті, Вавилоні, Китаї, Греції, Римі. У яких країнах створено пам'ятки, зображені на ілюстраціях?

